

คุณภาพชีวิตการทำงานของครูโรงเรียนวัดห้วยเหินยว “ปัญสิริวิทยา” จังหวัดกาญจนบุรี
QUALITY OF WORKING LIFE OF TEACHERS
WATWAINAW PUNSIRIWITTHAYA SCHOOLS KANCHANABURI

อรชา อุดม¹
ORACHAR UDOM
สำเร็จ อ่อนสัมพันธุ์^๒
SAMRERNG ONSAMPANT

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) คุณภาพชีวิตการทำงานของครูโรงเรียนวัดห้วยเหินยว “ปัญสิริวิทยา” จังหวัดกาญจนบุรี 2) แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูโรงเรียนวัดห้วยเหินยว “ปัญสิริวิทยา” จังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้ผู้บริหารและครูโรงเรียนวัดห้วยเหินยว “ปัญสิริวิทยา” เป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) ประชากรที่ศึกษาได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 22 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงานของครู ประยุกต์ใช้ตามแนวคิดของ จินตาทานต์ คงเดชาชาญ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณภาพชีวิตการทำงานของครูโรงเรียนวัดห้วยเหินยว “ปัญสิริวิทยา” จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 7 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล ความเจริญก้าวหน้าและสวัสดิภาพ การบูรณาการทางสังคม ความเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับชุมชน ค่าตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม ประชาธิปไตยในการทำงาน สภาพแวดล้อมที่ถูกต้องลักษณะและปลอดภัย ส่วนด้านจังหวะชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง

2. แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูโรงเรียนวัดห้วยเหินยว “ปัญสิริวิทยา” จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม ผู้บริหารควรมีการปรับเพิ่มค่าตอบแทนในกรณีที่ทำงานล่วงเวลา ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกต้องลักษณะและปลอดภัย โรงเรียนควรดูแลอุปกรณ์ให้พร้อมใช้งานเสมอ ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล ครูควรได้รับการอบรมที่ตรงกับความรู้ตนเอง ด้านความเจริญก้าวหน้าและสวัสดิภาพ ผู้บริหารควรมีการกระจายงานที่มีความเหมาะสมเท่าเทียม ด้านการบูรณาการทางสังคม ผู้บริหารควรมีการจัดกิจกรรมกระชับความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน ด้านประชาธิปไตยในการทำงาน ครูทุกคนควรมีสิทธิทางด้านความคิดและการทำงาน ด้านจังหวะชีวิต ควรมีการจัดเวลาให้เหมาะสมทั้งด้านการทำงาน สังคม และครอบครัว ด้านความเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับชุมชน ควรมีการปฏิสัมพันธ์กับชุมชน

คำสำคัญ : คุณภาพชีวิตการทำงาน

¹ นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

The purposes of this research were to find: 1) Quality of working life of teachers Watwaineaw Punsiriwitthaya school Kanchanaburi. 2) The guidelines for development quality of the teachers' life in working in Watwaineaw Punsiriwitthaya school Kanchanaburi. The population of the research were the director and teachers at watwaineaw punsiriwitthaya school kanchanaburi. There were 22 population included 1 director and 21 teachers. The research instrument was a questionnaire regarding the quality of working life of teachers Watwaineaw Punsiriwitthaya school Kanchanaburi based on the concept of Jindakarn Khongdechachan. The statistics were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and content analysis.

The research findings revealed that

1. Quality of working life of teachers in Watwaineaw Punsiriwitthaya school Kanchanaburi, was found at the high level and individual was found at the high level 7 factors and the median; ranking from the highest to the lowest arithmetic mean applied from the development ability of person, the progress and welfare, the social integration, the relationship with the community, the fair and reasonable remuneration, the democracy in the workplace, the hygienic and safe environment and the life rhythm was fair level.

2. The guidelines for development quality of the teachers' life in working in Watwaineaw Punsiriwitthaya school Kanchanaburi. were found that the fair and reasonable remuneration should be more adjust in case the overtime working or the day off due to knowledge of working, special ability. The hygienic and safe environment should always keep clean and maintenance equipments to be ready in use as well. The development ability of person should train according with self knowledge. The progress and welfare should share the work properly and equally. The social integration should set activity to make relationship of school with community in order to exchange knowledge together. The democracy in the workplace the teachers should have freedom in thoughts and fully functional working. The life rhythm should set the time properly in social working and family. The relationship with the community should have interactive activity with community.

KEYWORD : QUALITY OF WORKING LIFE

บทนำ

สภาพสังคมปัจจุบัน เป็นยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งเป็นยุคของการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติ กลไกสำคัญของการเปลี่ยนแปลงล้วนมาจากมนุษย์ทั้งสิ้น อริสโตเติล นักปราชญ์ชาวกรีก ได้กล่าวไว้ว่า มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่จะต้องอาศัยอยู่ร่วมกันกับบุคคลอื่น ๆ ในสังคม ไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างอิสระตามลำพังแต่ผู้เดียวได้ ต้องปรับตัวเองให้เข้ากับสังคมอยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมของการทำงาน เพราะ

การทำงานเปรียบดั่งหมากตัวสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จอื่น ๆ ที่จะตามมา

ในสังคมของการทำงานทรัพยากรที่มีค่าสูงสุดก็คือ มนุษย์หรือบุคลากร องค์กรใดที่ให้ความสำคัญสูงสุดกับสิ่งนี้ องค์กรนั้นก็ประสบความความสำเร็จได้มากที่สุดเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) ที่ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาควบคู่ไปกับการพัฒนาประเทศ สอดคล้องกับ

กรอบวิสัยทัศน์และเป้าหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ที่มุ่งสู่การเปลี่ยนผ่านประเทศไทย จากประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง มีความมั่นคงและยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ระยะยาวคือ “ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” ของประเทศ และจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทั้งสองฉบับข้างต้นที่ได้กล่าวข้างต้นนั้น จึงนับได้ว่า คุณภาพชีวิตการทำงานเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการนำไปสู่การพัฒนาองค์กร และพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนต่อไป คุณภาพของงานจะได้ก็ต้องมาจากคุณภาพของคนเป็นที่ตั้ง ซึ่งคนจะมีคุณภาพได้ส่วนหนึ่งก็ต้องมาจากการศึกษาที่มีคุณภาพ เพราะการศึกษาเป็นส่วนสำคัญของกระบวนการสร้างคุณภาพคน คนในองค์กรการศึกษาก็คือตัวผู้เรียน ซึ่งเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนที่จะต้องสร้างคุณภาพให้เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียนให้ได้ โดยครูผู้สอนจะต้องมีทักษะในการจัดการเรียนรู้ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นยุคแห่งอนาคตใหม่ที่ครูควรมีทักษะและคุณลักษณะที่รองรับกับการสร้างนวัตกรรมบริหารจัดการชั้นเรียน เพื่อที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนที่เป็นเยาวชนในยุคใหม่ได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน สอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาตาม มาตรา 22 ที่กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพของตนเอง จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาก็คือครู เพราะครูคือผู้ที่ทำหน้าที่หลักในการถ่ายทอดความรู้ ทั้งวิชาการและวิชาชีวิต ดังนั้นคุณภาพชีวิตของครูจึงเป็นส่วนสำคัญไม่ว่าจะเป็นด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรมในการทำงาน การมีสภาพแวดล้อมที่ถูกต้องสุขลักษณะและปลอดภัย การได้มีโอกาสพัฒนาความสามารถของ

ตนเอง ความเจริญงอกงามและสวัสดิภาพ การบูรณาการทางสังคม การมีประชาธิปไตยในการทำงาน มีความสุขอยู่กับครอบครัว และเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับชุมชน ดังนั้น เราจะปฏิเสธไม่ได้เลยว่าหัวใจสำคัญของคุณภาพผู้เรียนในทุก ๆ โรงเรียน จะต้องอาศัยครูที่มีคุณภาพด้วย การพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูจึงถือได้ว่าเป็นวิธีการหนึ่งของการพัฒนาองค์กร เป็นสิ่งที่มีคุณค่าที่ทุกคนต้องการ ทั้งยังมีความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพต่อไปด้วย

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อทราบคุณภาพชีวิตการทำงานของครูโรงเรียนวัดห้วยเหนียว “บุญสิริวิทยา” จังหวัดกาญจนบุรี
2. เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูโรงเรียนวัดห้วยเหนียว “บุญสิริวิทยา” จังหวัดกาญจนบุรี

สมมติฐานของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับข้อคำถามของการวิจัย ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. คุณภาพชีวิตการทำงานของครูโรงเรียนวัดห้วยเหนียว “บุญสิริวิทยา” จังหวัดกาญจนบุรีอยู่ในระดับปานกลาง
2. แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูโรงเรียนวัดห้วยเหนียว “บุญสิริวิทยา” จังหวัดกาญจนบุรี ประกอบด้วยหลายแนวทาง

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ดำเนินไปอย่างมีระบบด้วยความเรียบร้อย และสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย ในขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาข้อมูล แนวคิด ทฤษฎี สภาพปัญหา รวมไปถึงสถิติ และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องคุณภาพชีวิตการทำงาน จากตำรา เอกสารทางวิชาการ วารสาร เว็บไซต์ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาจัดทำโครงร่าง

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย เป็นขั้นตอนในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือสำหรับใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือ แล้วนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ มาตรวจสอบความถูกต้อง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนของการจัดทำร่างรายงานผลการวิจัยนำเสนอคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามที่คณะกรรมการผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระเสนอแนะจัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ บุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดห้วยเหินยว “บุญสิริวิทยา” จังหวัดกาญจนบุรี ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน ข้าราชการครู 21 คน และครูอัตราจ้าง 1 คน รวม 22 คน ไม่รวมผู้วิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา

ผู้วิจัยใช้ตัวแปรที่ประกอบด้วย ตัวแปรพื้นฐาน และตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศอายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน และประสบการณ์ในการทำงาน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

 เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับ

คุณภาพชีวิตในการทำงานของครูตามแนวคิดของวอลตัน (Walton) ประกอบด้วย

1) ค่าตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม หมายถึง ค่าจ้างในรูปเงินเดือนหรือผลประโยชน์อื่น ๆ ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน โดยองค์กรได้จ่ายให้กับครูเพื่อเป็นสิ่งตอบแทนที่ครูได้ทำงานกับองค์กร โดยได้รับเพียงพอและยุติธรรมที่จะดำรงชีวิตตามมาตรฐานของสังคม

2) สภาพแวดล้อมที่ถูกต้องเหมาะสมและปลอดภัย หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกสบายและความปลอดภัยให้แก่ครู สภาพแวดล้อมในที่ทำงานนับตั้งแต่สถานที่ อุปกรณ์ เครื่องใช้สำนักงาน แสงสว่าง อุณหภูมิจากเครื่องปรับอากาศ ระดับเสียง และกระบวนการในการทำงาน

3) การพัฒนาความสามารถของบุคคล หมายถึง การจัดโอกาสให้ครูได้ใช้ประโยชน์และได้พัฒนาทักษะความรู้ความสามารถ ซึ่งจะมีผลต่อการได้มีส่วนร่วมความรู้สึกรักในคุณค่าของตนเอง และมีความรู้สึกท้าทายซึ่งเกิดขึ้นจากการทำงาน

4) ความเจริญก้าวหน้าและสวัสดิภาพ หมายถึง การให้ความสำคัญต่องานที่ได้รับมอบหมายของครู ซึ่งจะมีผลต่อการดำรงชีวิตและความสามารถของครูเอง ความรู้ ความสามารถและทักษะใหม่ๆ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่องานในอนาคตได้

5) การบูรณาการทางสังคม หมายถึง การที่ครูมีความรู้สึกที่ตนเองประสบความสำเร็จและเห็นคุณค่าของตนเองนั้นมีคุณค่า จะมีผลต่อบุคคลนั้นในด้านความเป็นอิสระทางอคติ ความรู้สึกที่ชุมชนหรือสังคมนั้นมีความสำคัญ การเปิดเผยตนเองต่อบุคคลอื่น ความรู้สึกที่ไม่มีภาระแข่งขันกันใ้ในองค์กร และมีความรู้สึกว่าการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม

6) ประชาธิปไตยในการทำงาน หมายถึง การให้ความสำคัญครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างเท่าเทียมไม่ว่าจะอยู่จะอยู่ในระดับใด มีการทำงานเป็นทีมทุกคนมีส่วนร่วม แก้ปัญหาด้วยเหตุผล แสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ มีสิทธิและหน้าที่อย่างเสมอภาค

ซึ่งถือเป็นความต้องการส่วนหนึ่งของครูที่ช่วยสร้างเสริมขวัญกำลังใจในการทำงาน

7) จังหวะชีวิต หมายถึง การทำงานระหว่างความสมดุลกับบทบาทของชีวิตครู บทบาทนี้เกี่ยวข้องกับการแบ่งเวลา ความต้องการทางด้านอาชีพ รวมถึงการเดินทาง ซึ่งควรให้มีสัดส่วนที่เหมาะสมระหว่างการใช้เวลาว่างของครอบครัว ตลอดทั้งความก้าวหน้าและการได้รับความดีความชอบ

8) ความเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์ชุมชน หมายถึง กิจกรรมของหน่วยงานที่ดำเนินไปในลักษณะที่รับผิดชอบต่อสังคม จะก่อให้เกิดการลดคุณค่าความสำคัญของงานและอาชีพในกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน เช่น ความรู้สึกในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานที่รับรู้ว่าจะองค์กรของตนได้มีส่วนรับผิดชอบต่อสังคมในด้านเกี่ยวกับผลผลิต การกำจัดของเสีย วิธีการด้านการตลาด การมีส่วนร่วมในการรณรงค์ด้านการเมืองและอื่น ๆ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูลจำนวน 1 ฉบับ โดยแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน และประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นตัวเลือกไว้ให้ (forced choice)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูโรงเรียนวัดห้วยเหินยว “บุญสิริวิทยา” ตามแนวความคิดของ วอตตัน (Walton) จำนวน 8 ด้าน ได้แก่ 1) ค่าตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม 2) สภาพแวดล้อมที่ถูกต้องลักษณะและปลอดภัย 3) การพัฒนาความสามารถของบุคคล 4) ความเจริญก้าวหน้าและสวัสดิภาพ 5) การบูรณาการทางสังคม 6) ประชาธิปไตยในการทำงาน 7) จังหวะชีวิต 8) ความเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์ชุมชน มีลักษณะเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่าของลิเคิร์ท (Likert's Five Rating Scale) โดยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนของแต่ละระดับเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด สอบถามเรื่องแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูโรงเรียนวัดห้วยเหินยว “บุญสิริวิทยา” จังหวัดกาญจนบุรี

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร หลักฐาน วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงาน
2. ผู้วิจัยประยุกต์ใช้เครื่องมือของ นางจินดา กานต์ คงเดชาชาญ ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (a-coefficient) ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.966

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามทั้งหมดมาแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- 1) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับ 2) นำแบบสอบถามมาตรวจรวบรวมคะแนน 3) ลงรหัสข้อมูล นำไปคำนวณค่าสถิติ เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป 4) เสนอผลการวิเคราะห์เป็นตารางประกอบการบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูลใช้ความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)
2. การวิเคราะห์คุณภาพชีวิตการทำงานของครูโรงเรียนวัดห้วยเหินยว “บุญสิริวิทยา” จังหวัดกาญจนบุรี ใช้สถิติมัชฌิมเลขคณิต (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) แล้วนำค่ามัชฌิมเลขคณิต (μ) ที่ได้เปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่องคุณภาพชีวิตการทำงานของครูโรงเรียนวัดห้วยเหินยว “บุญสิริวิทยา” จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และตอบคำถามของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของประชากรที่ศึกษารวมทั้งสิ้น 22 คน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน ข้าราชการครู 20 คน และครูอัตราจ้าง 1 คน ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 22 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 นำมาวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย จำแนกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานภาพ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านคุณภาพชีวิตการทำงานของครูโรงเรียนวัดห้วยเหินยว “บุญสิริวิทยา” จังหวัดกาญจนบุรี

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูโรงเรียนวัดห้วยเหินยว “บุญสิริวิทยา” จังหวัดกาญจนบุรี

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพโดยรวมของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 86.36 เป็นเพศชาย 3 คน คิดเป็นร้อยละ 13.64 ด้านอายุ 50 ปีขึ้นไปมีมากที่สุด จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 54.55 รองลงมาคืออายุระหว่าง 30 – 39 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 27.27 รองลงมาคืออายุน้อยกว่า 30 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 13.64 และอายุระหว่าง 40 – 49 ปี มีน้อยที่สุดจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.54 ในด้านระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 77.27 และระดับ

ปริญญาโท จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 22.73 ตำแหน่งหน้าที่การงาน พบว่าเป็นข้าราชการครูมากที่สุด มีจำนวน 21 คน ซึ่งแบ่งเป็นข้าราชการระดับครู คศ.3 ที่มีมากที่สุด จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือระดับครู คศ.1 จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18 รองลงมาคือระดับครูผู้ช่วย จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 13.64 ระดับครู คศ. 2 จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.09 ตำแหน่งผู้อำนวยการ 1 คน และตำแหน่งครูอัตราจ้าง 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.54 และประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่จะมีมากกว่า 25 ปี มากที่สุด มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือไม่เกิน 5 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 22.73 และประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ระหว่าง 6-10 ปี 11-15 ปี และ 21-25 ปี มีจำนวนเท่ากันคือ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.09

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านคุณภาพชีวิตการทำงานของครูโรงเรียนวัดห้วยเหินยว “บุญสิริวิทยา” จังหวัดกาญจนบุรี

ในการวิเคราะห์ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูโรงเรียนวัดห้วยเหินยว “บุญสิริวิทยา” จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อตอบข้อคำถามของการวิจัยข้อที่ 1 ที่ว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของครูโรงเรียนวัดห้วยเหินยว “บุญสิริวิทยา” จังหวัดกาญจนบุรี อยู่ในระดับใด ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยค่ามัธยฐานเลขคณิต (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของคุณภาพชีวิตการทำงานของครูโรงเรียนวัดห้วยเหินยว “บุญสิริวิทยา” จังหวัดกาญจนบุรี ทั้งในภาพรวมและจำแนกตามองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตการทำงาน นำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับของคุณภาพชีวิตการทำงานของครูโรงเรียนวัดห้วยเหนือ “ปุณฺณสิริวิทยา” จังหวัดกาญจนบุรี

(N = 22)

คุณภาพชีวิตการทำงาน	μ	σ	ระดับ
1. ค่าตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม	4.02	0.91	มาก
2. สภาพแวดล้อมที่ถูกละเลยและปลอดภัย	3.68	0.85	มาก
3. การพัฒนาความสามารถของบุคคล	4.11	0.73	มาก
4. ความเจริญก้าวหน้าและสวัสดิภาพ	4.08	0.77	มาก
5. การบูรณาการทางสังคม	4.07	0.69	มาก
6. ประชาธิปไตยในการทำงาน	3.98	0.77	มาก
7. จังหวะชีวิต	3.48	0.70	ปานกลาง
8. ความเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับชุมชน	4.03	0.69	มาก
รวม	3.93	0.59	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียนวัดห้วยเหนือ “ปุณฺณสิริวิทยา” จังหวัดกาญจนบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.98$, $\sigma=0.59$) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากเกือบทุกด้าน ยกเว้นในด้านของจังหวะชีวิต ($\mu=3.48$, $\sigma=0.70$) ที่มีค่าอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การพัฒนาความสามารถของบุคคล ($\mu=4.11$, $\sigma=0.73$) ด้านความเจริญก้าวหน้าและสวัสดิภาพ ($\mu=4.08$, $\sigma=0.77$) การบูรณาการทาง

สังคม ($\mu=4.07$, $\sigma=0.69$) ความเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับชุมชน ($\mu=4.03$, $\sigma=0.69$) ค่าตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม ($\mu=4.02$, $\sigma=0.91$) ประชาธิปไตยในการทำงาน ($\mu=3.98$, $\sigma=0.77$) สภาพแวดล้อมที่ถูกละเลยและปลอดภัย ($\mu=3.68$, $\sigma=0.85$) และด้านที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุดคือ ด้านของจังหวะชีวิต ($\mu=3.48$, $\sigma=0.70$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทราบแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูโรงเรียนวัดห้วยเหนือ “ปุณฺณสิริวิทยา” จังหวัดกาญจนบุรี

การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 3 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบคำถามปลายเปิดของผู้ให้ข้อมูล เพื่อทราบข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียนวัดห้วยเหนือ “ปุณฺณสิริวิทยา” จังหวัดกาญจนบุรี ได้ข้อสรุป ดังตารางที่ 2

ด้าน	แนวทางในการเสริมสร้าง
1. ด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม	ผู้บริหารควรมีการพิจารณาเพิ่มค่าตอบแทนในกรณีปฏิบัติงานที่เป็นความรู้ ความสามารถพิเศษ ทำงานนอกเวลาหรือช่วงของวันหยุด ซึ่งอาจเป็นในรูปแบบของขวัญกำลังใจ พิจารณาการเลื่อนขั้นเงินเดือนด้วยความโปร่งใสและยุติธรรม

ด้าน	แนวทางในการเสริมสร้าง
2. สภาพแวดล้อมที่ถูกต้องลักษณะและปลอดภัย	อุปกรณ์และเครื่องมือ เครื่องใช้ต่างๆควรมีการซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานเสมอ รวมไปถึงสภาพแวดล้อมทั้งภายในห้องเรียนและภายนอกโรงเรียนควรมีความสะอาดในทุกๆด้าน
3. การพัฒนาความสามารถของบุคคล	ครูควรได้รับการอบรมที่ตรงกับความรู้ความสามารถของตนอย่างต่อเนื่อง และบุคลากรทุกคนมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นหรือมีส่วนร่วมในการช่วยแก้ไขปัญหาด้านต่างๆในการปฏิบัติงานของโรงเรียน
4. ความเจริญก้าวหน้าและสวัสดิภาพ	ผู้บริหารควรกระจายงานด้วยความเหมาะสม และพิจารณาการเลื่อนขั้นเงินเดือนด้วยความยุติธรรมและตามสภาพของการปฏิบัติงานจริง พร้อมด้วยสวัสดิการที่เหมาะสมให้กับบุคลากรทุกคนในโรงเรียน
5. การบูรณาการทางสังคม	โรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมต่างๆกระชับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เช่น กิจกรรมวันพ่อ วันแม่ กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา กิจกรรมวันวิชาการโรงเรียน เป็นต้น
6. ประชาธิปไตยในการทำงาน	ผู้บริหารควรรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรทุกคนในโดยไม่ถือคติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆควรมีการแจ้งหรือมีความชัดเจนในการปฏิบัติ
7. จังหวะชีวิต	ผู้บริหารหรือวิชาการควรมีความเหมาะสมในการจัดชั่วโมงสอนของครู รวมไปถึงการส่งบุคลากรเข้ารับอบรม ควรพิจารณาเนื้อหาที่ตรงกับความรู้ความสามารถกับบุคคลนั้นโดยตรง เสริมสร้างการมีเวลาให้ได้อยู่กับครอบครัว และสร้างความสุขให้เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน
8. ความเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับชุมชน	โรงเรียนควรมีการปฏิสัมพันธ์กับชุมชนเพิ่มขึ้น ในการทำกิจกรรมร่วมกันในวันสำคัญต่างๆ ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง ครู นักเรียน ควรมีส่วนได้ช่วยกันแก้ไขและพัฒนาโรงเรียนร่วมกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่องคุณภาพชีวิตการทำงานของครูโรงเรียนวัดห้วยเหนือ “บุญสิริวิทยา” จังหวัดกาญจนบุรี มีประเด็นที่ควรนำมาพิจารณา เพื่อให้ทราบสภาพที่แท้จริง ที่ควรเสริมสร้างเพื่อให้เกิดประโยชน์ ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของครูโรงเรียนวัดห้วยเหนือ “บุญสิริวิทยา” จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การพัฒนาความสามารถของบุคคล รองลงมาคือ ด้านความเจริญก้าวหน้าและสวัสดิภาพ การบูรณาการทาง

สังคม ความเกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพกับชุมชน ค่าตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม ประชาธิปไตยในการทำงาน สภาพแวดล้อมที่ถูกต้องสุขลักษณะและปลอดภัย และด้านที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุดก็คือ ด้านของจังหวะชีวิต ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้คือในระดับปานกลาง ทั้งนี้ เนื่องจากบุคลากรในโรงเรียนโดยส่วนใหญ่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป จึงทำให้ปัญหาทางด้านค่าตอบแทนค่อนข้างมีน้อย และด้วยเป็นครูในเขตพื้นที่ใกล้โรงเรียนจึงทำให้ช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายในการเดินทางได้เป็นอย่างมาก มีครูเพียงส่วนน้อยที่มีผลกระทบกับปัญหาทางการเงิน ซึ่งได้แก่ครูในวัยอายุน้อยกว่า 30 ปี และอายุ 30-39 ปี เพราะอยู่ในช่วงของการเริ่มบรรจุเข้าทำงาน เงินเดือนยังน้อยจึงทำให้ไม่เพียงพอต่อการใช้จ่าย แต่สิ่งสำคัญก็คือการต้องดำเนินชีวิตด้วยความพอเพียง ใช้ชีวิตทุกวันกับการปฏิบัติหน้าที่ให้มีความสุข สร้างสัมพันธ์อันดีต่อเพื่อนร่วมงาน และครูโดยส่วนใหญ่จะมีมุมมองในแง่บวกคือการเป็นข้าราชการที่เข้ามามีส่วนรับใช้แผ่นดิน จึงทำให้ครูทุกคนเสียสละ อุทิศแรงกายและแรงใจในการทำงานเพื่อส่วนรวมในการอบรมสั่งสอนนักเรียนอย่างเต็มที่ เต็มความสามารถ เพราะนักเรียนจะสามารถเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป เมื่อมีนักเรียนดี เพื่อนร่วมงานดี จึงส่งผลให้มีความสุขในการทำงานและมีคุณภาพชีวิตที่ดีตามมาได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เชษฐาไชยเดช ได้วิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานของคุณครูที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ในสถานศึกษาคาทอลิก สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของคุณครูในสถานศึกษาคาทอลิก สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากครูในสถานศึกษาคาทอลิก สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ มีความตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี ตลอดจนครูได้รับการส่งเสริมและพัฒนาตนเองจากผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง ในการเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนา เพื่อให้ได้ความรู้หรือวิธีการใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน และมีโอกาสที่ได้ใช้ความรู้ ความสามารถ

กับการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ สอดคล้องกับ ฮิวส์และคัมมิงส์ (Huse and Cummings) ที่ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตในการทำงานว่า ผู้บริหารควรจะต้องจัดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้ใช้ประโยชน์และพัฒนาทักษะความรู้ของตน ซึ่งจะมีผลต่อการได้มีส่วนร่วม ความรู้สึกในคุณค่าของตนเอง และความรู้สึกทำหายซึ่งเกิดจากการทำงานของตน

สำหรับคุณภาพชีวิตการทำงานของคุณครูโรงเรียนวัดห้วยเหินยว “บุญสิริวิทยา” จังหวัดกาญจนบุรี ที่ค่ามัชฌิมเลขคณิตเป็นค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านจังหวะชีวิต เนื่องด้วยภาระงานที่ครูต้องรับผิดชอบในแต่ละวันมีค่อนข้างมาก ไม่ว่าจะเป็นภาระการสอนซึ่งเป็นหน้าที่หลักของครู ในแต่ละวันครูค่อนข้างที่จะสอนหลายชั่วโมง โดยเฉพาะครูประถมที่ต้องสอนเด็กนักเรียนทั้งวัน และครูบางคนก็ได้สอนไม่ตรงกับวิชาเอกที่จบมา และด้วยภาระงานพิเศษต่างๆ ที่ครูแต่ละคนได้รับ ค่อนข้างที่จะมีมากและเร่งด่วน จึงทำให้เกิดความตึงเครียด ไม่มีเวลาทุ่มเทกับการสอนอย่างเต็มที่ ไม่มีเวลาพักผ่อนหรืออยู่กับครอบครัว เพราะต้องทำงานในช่วงของวันหยุดเสาร์อาทิตย์ เกิดความวิตกกังวลกลัวงานจะไม่เสร็จ ทำให้ไม่มีความสุขในการปฏิบัติงาน จึงทำให้คุณภาพชีวิตด้านจังหวะชีวิต มีค่ามัชฌิมเลขคณิตลำดับสุดท้าย อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับเสาวรส คุณาปัญญา ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตในการทำงานที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการทำงาน และแนวโน้มพฤติกรรมในการทำงาน ของพนักงานบริษัทต่างประเทศแห่งหนึ่ง ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตในการทำงานด้านการใช้ชีวิตในการทำงานและชีวิตส่วนตัว อยู่ในระดับดี ซึ่งอธิบายได้ว่า ชีวิตเป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนหรือดำเนินชีวิตประจำวัน ทุกคนย่อมต้องการเวลาว่างเพื่อพักผ่อน เป็นตัวของตัวเอง หรือทำกิจกรรมนันทนาการ สอดคล้องกับบุญแสง ซีระภากร ที่ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตว่า องค์การต้องส่งเสริมให้บุคคลในองค์การมีคุณภาพชีวิตที่ดี อาจมีเป็นเวลาสั้น ๆ ในระหว่างการทำงาน เช่น มีเวลาหยุดพักระหว่างงาน หรือเวลาพักระยะยาว เช่น กำหนดวันลาพักผ่อนประจำปี ตลอดจนวันหยุดตามปกติประจำสัปดาห์ และวันหยุดพิเศษเนื่องในงาน

เทศกาลต่าง ๆ การจัดให้มีวันหยุดซึ่งถือเป็นช่วงว่างที่พนักงานทุกคนได้ละจากงานประจำนี้ ถือเป็นผลประโยชน์ที่ถือฤกษ์ดีหนึ่งในประเภทที่ไม่เป็นตัวเงิน ที่จัดขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการสร้างคุณค่าของตัวบุคคลที่ได้มีการทำงานเหมือนเครื่องจักรที่ไม่มีชีวิตจิตใจ

2. แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูโรงเรียนวัดห้วยเหินยว “บุญสิริวิทยา” จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งสามารถสรุปแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานดังนี้

2.1 ด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม ผู้บริหารควรพิจารณาการเลื่อนขั้นเงินเดือนด้วยความโปร่งใส และยุติธรรม โดยพิจารณาจากการทำงานจริง มีการให้ค่าตอบแทน หรือให้กำลังใจกับบุคลากรทุกคนด้วยความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ ฌีทพล โดบาร์มีกุล ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง ปัจจัยด้านคุณภาพชีวิตการทำงานที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานธนาคารธนชาติ สังกัดสำนักงานภาคกลาง 3 ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานด้านรายได้และผลประโยชน์ตอบแทนด้านความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน และด้านความภูมิใจใจองค์กร โดยภาพรวมส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานธนาคารธนชาติ สังกัดสำนักงานภาคกลาง 3

2.2 ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกต้องลักษณะและปลอดภัย ควรมีการสำรวจและซ่อมแซมอุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆให้อยู่ในสภาพที่ดี ปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ดูแลสภาพแวดล้อมภายในบริเวณต่างๆของโรงเรียนให้มีความร่มรื่น สะอาดและน่าอยู่ มีการจัดการกับมลภาวะบริเวณรอบโรงเรียน เช่น เสียงและกลิ่นของโรงงานใกล้เคียง สอดคล้องกับ รัตนาภรณ์ บุญมี ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานเทศบาลตำบลนาดี ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานด้านสภาพที่ทำงานปลอดภัยไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพในภาพรวมอยู่ในระดับดี

2.3 ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล ควรส่งครูเข้ารับการอบรมที่ตรงกับความรู้ความสามารถและความต้องการในด้านนั้น ๆ อย่าง

ต่อเนื่อง เพื่อจะได้นำมาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาศักยภาพการทำงานของตนเองและองค์กรต่อไป นอกจากนี้ครูทุกคนควรมีส่วนในการช่วยกันคิดแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานของโรงเรียน โดยผ่านความคิดที่เป็นอิสระในการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อนำไปสู่ความภาคภูมิใจในผลงานที่ได้ร่วมกันคิด ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของเบอร์เบิร์ต (Berbert) เกี่ยวกับคุณภาพชีวิต พบว่า บุคคลจะมีความสมบูรณ์ได้นั้นต้องประกอบด้วยปัจจัย 4 ด้านคือ 1) มีการตอบสนองความต้องการด้านร่างกาย 2) มีการพัฒนาตนเองและความเจริญของบุคคล 3) การมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดของสมาชิกในสังคม 4) การติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลในฐานะที่ตนเป็นสมาชิกในสังคม

2.4 ด้านความเจริญก้าวหน้าและสวัสดิภาพ ควรมีการส่งเสริม สนับสนุนความรู้ความสามารถของครูให้มีโอกาสแสดงศักยภาพของตนเองในทุก ๆ ด้าน นอกจากนี้ ผู้บริหารควรสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้กับบุคลากร เช่น การชมเชย รางวัลน้ำใจตามความเหมาะสม เพื่อสร้างความสุขและแรงจูงใจในการปฏิบัติงานต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของสตีล (Steel) และแคริก (Craig) ที่กล่าวถึงงานวิจัยของจอห์นสัน (Johnson) และโครงการสำหรับครูรุ่นใหม่ในอนาคตที่มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ผลการวิจัยพบว่า ครูจะบรรลุความเป็นครูมืออาชีพก็ต่อเมื่อการตัดสินใจของพวกเขาเชื่อถือได้ ผลงานของพวกเขาเป็นที่ยอมรับ และไม่มีข้อตำหนิ นอกจากนั้นสภาพแวดล้อมในการทำงานควรจะต้องสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือและส่งเสริมภาวะผู้นำในห้องเรียนและในสังคมโรงเรียนด้วย

2.5 ด้านการบูรณาการทางสังคม ควรมีการจัดกิจกรรมกระชับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ควรมีการจัดเป็นระยะอาจจัดภายในโรงเรียนหรือภายในชุมชน เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นทั้งต่อผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง สร้างความสนิทสนม ความสามัคคีให้เกิดขึ้นต่อเพื่อนร่วมงาน นอกจากนี้ชุมชนและโรงเรียนต้องมีส่วนร่วมแสดงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อช่วยกันพัฒนาโรงเรียนต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจุง (Jung)

ที่ศึกษาถึงพฤติกรรมการบริหารงานของ
กระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ประสิทธิภาพในการ
บริหารงานของกระทรวงศึกษาธิการมีปัจจัยที่
เกี่ยวข้องในการดำเนินงานหลายประการ พบว่า การ
เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคม มีอิทธิพลและมีผลต่อการ
ปฏิบัติงาน ยังพบว่าสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์
กับสังคม มีอิทธิพลและบทบาทการกำหนดรูปแบบ
บริหารงานและมีอิทธิพลในการตัดสินใจในการ
บริหารงานของกระทรวงศึกษาธิการ

2.6 ด้านประชาธิปไตยในการทำงาน
ผู้บริหารควรรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรทุกคนใน
โรงเรียนโดยไม่มีอคติ ให้ความสำคัญและให้โอกาสครู
ทุกคนได้มีสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นได้
อย่างเต็มที่ ยึดความเป็นประชาธิปไตยเป็นที่ตั้ง
มากกว่าความคิดเห็นส่วนตัว ควรมีความเป็นธรรมในการ
กระจายงานให้กับบุคลากรได้อย่างเหมาะสม กฎ
ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆควรมีการแจ้งหรือมีความ
ชัดเจนในการปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ
สมศักดิ์ ทองสมนึก ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง องค์ประกอบ
คุณภาพชีวิตการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ส่งผลต่อ
มาตรฐานคุณภาพนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี
ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบคุณภาพชีวิตด้าน
ประชาธิปไตยในการทำงาน ด้านการให้ค่าตอบแทนที่
เหมาะสมและยุติธรรม ด้านจังหวะชีวิต ด้านการมีส่วนร่วม
ร่วมในองค์กร และด้านสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและ
ส่งเสริมสุขภาพ ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพนักเรียน
โดยภาพรวมมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05

2.7 ด้านจังหวะชีวิต ครูในปัจจุบันมี
ภาระที่ต้องรับผิดชอบค่อนข้างมาก ทั้งงานสอน และ
งานพิเศษ เช่น งานพัสดุ การเงิน ห้องสมุด และ
โครงการต่าง ๆ ที่ทางต้นสังกัดจัดขึ้น จึงควรมีการจัด
คาบสอนให้มีความเหมาะสม นอกจากนี้ สำหรับการ
ส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมหรือประชุม ควรพิจารณา
เนื้อหาที่ตรงกับความรู้ ความสามารถหรือเกี่ยวข้องกับ
บุคคลนั้นโดยตรง เพื่ออำนวยความสะดวกมาปฏิบัติ
ต่อ และเพื่อที่จะได้มีเวลาส่วนตัวอยู่กับครอบครัว
ในช่วงวันหยุดบ้าง เพื่อสร้างความอบอุ่นในครอบครัว
ซึ่งสอดคล้องกับเบญจวรรณ มาลัยรุ่งสกุล ได้ศึกษา

ปัจจัยสิ่งแวดล้อมกับความสุขในการทำงานของ
พยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ
พบว่าความสมดุลระหว่างชีวิตงานและครอบครัว
อิสระในการทำงาน คุณค่าของงาน ความปลอดภัยใน
การทำงาน สัมพันธภาพกับบุคคลอื่น ความหลากหลาย
ของงานและการได้รับค่าตอบแทนและรายได้ที่
เพียงพอ สามารถร่วมกันทำนายความสุขในการทำงาน
ของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลของรัฐได้

2.8 ด้านความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับ
ชุมชน โรงเรียนควรเพิ่มการมีปฏิสัมพันธ์กับชุมชน ไม่
ที่จะเป็นการทำกิจกรรมร่วมกันในวันสำคัญต่าง ๆ ที่
ทั้งโรงเรียนจัดขึ้น หรือชุมชนจัดขึ้น เพื่อเป็นการ
กระชับความสัมพันธ์ และเป็นการแสดงความรู้
ความสามารถต่าง ๆ ของหน่วยงานนั้น ๆ เช่น การจัด
กิจกรรมทางวิชาการของโรงเรียน อาจมีการให้
ผู้ปกครอง หรือผู้นำชุมชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่
โรงเรียนจัดขึ้น เพื่อได้ชื่นชมในความรู้ความสามารถ
ทั้งของครู และนักเรียนกับความสำเร็จในงานนั้น ๆ ซึ่ง
สอดคล้องกับงานวิจัยของจุง (Jung) ที่ศึกษาถึงพฤติ
กรรมการบริหารงานของกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า
ประสิทธิภาพในการบริหารงานของ
กระทรวงศึกษาธิการมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการ
ดำเนินงานหลายประการ พบว่า การเกี่ยวข้องสัมพันธ์
กับสังคม มีอิทธิพลและมีผลต่อการปฏิบัติงาน และยัง
พบว่าสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคม มี
อิทธิพลและบทบาทในการช่วยกันกำหนดรูปแบบใน
การบริหารงานและมีอิทธิพลในการตัดสินใจในการ
บริหารงานของกระทรวงศึกษาธิการ

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

จากผลการศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตการ
ทำงานของครูโรงเรียนวัดห้วยเหินยว “ปุณฺณสิริวิทยา”
จังหวัดกาญจนบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็น
แนวทางในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ดังนี้

1. จากผลการศึกษาคุณภาพชีวิตการ
ทำงานของครู ในโรงเรียนวัดห้วยเหินยว “ปุณฺณสิริ
วิทยา” จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับ
มาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านจังหวะ
ชีวิต มีค่ามัธยเลขคณิตน้อยที่สุด ดังนั้น สำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 2 ควรมีการวางแผน บริหารเวลาในการจัดกิจกรรมอบรมหรือประชุมต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสม โดยไม่กระทบกับเวลาปฏิบัติงานราชการหรือเวลาในช่วงของวันหยุดครูเกินไป ผู้บริหารควรให้ความสำคัญและหาแนวปฏิบัติเพื่อสร้างความสุขให้เกิดขึ้นในตัวบุคลากรทุกคน สร้างบรรยากาศในการทำงานให้มีความสุขเหมือนกับทุกคนเป็นคนในครอบครัวเดียวกัน กระจายงานด้วยความเหมาะสม เพื่อจะได้ไม่กระทบกับเวลาส่วนตัว คือการมีเวลาให้กับครอบครัว ปริมาณงานที่รับผิดชอบต้องไม่ก่อให้เกิดความตึงเครียดจนรู้สึกเกิดความวิตกกังวลตลอดเวลา เพื่อทุกคนจะได้ปฏิบัติได้อย่างมีคุณภาพ

2. แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูนั้น สามารถทำได้หลายแนวทาง ควรให้ครูได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ ได้แสดงศักยภาพของตนเองอย่างเต็มความสามารถ มีกิจกรรมให้ครูได้ทำร่วมกัน บุคลากรทุกคนได้มีส่วนร่วมกันคิดงานที่มีความชัดเจน และมีกระบวนการที่มี

ประสิทธิภาพ ผู้บริหารมีการให้กำลังใจ หรือชมเชยในการทำงานของครู มีการจัดอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานตลอดเวลา มีสวัสดิการที่เหมาะสม รวมไปถึงการมีสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนที่สะอาดและร่มรื่น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากข้อวิจัยข้างต้น เพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าของผู้ที่สนใจทั่วไป ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรมีการศึกษาวินิจฉัยคุณภาพชีวิตการทำงานของครูโรงเรียนหรือสังกัดอื่น
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู เพื่อจะได้นำข้อมูลมาพัฒนาและเสริมสร้างให้ครูมีคุณภาพชีวิตในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น
3. ควรมีการศึกษาค้นคว้าคุณภาพชีวิตการทำงานของครูด้วยวิธีการอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- จินดา กานต์ คงเดชาชาญ. “คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานครูเทศบาลในสถานศึกษา สังกัด เทศบาลนครปฐม.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2555.
- เชษฐา ไชยเดช. “คุณภาพชีวิตการทำงานของครูที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาคาทอลิก สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550.
- ณัทพล โตบาร์มีกุล. “ปัจจัยด้านคุณภาพชีวิตการทำงานที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานธนาคารธนชาต สังกัดสำนักงานภาคกลาง 3.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒน-ศึกษา ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2555.
- เบญจวรรณ มาลัยรุ่งสกุล, “ปัจจัยสิ่งแวดล้อมกับความสุขในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพใน โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2552.
- รัตนารณณ์ บุญมี. “คุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานเทศบาลตำบลนาดี.” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2558.
- เสาวรส คูหาปัญญา. “คุณภาพชีวิตในการทำงานที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการทำงาน และ แนวโน้มพฤติกรรมในการทำงาน ของพนักงานบริษัทต่างประเทศแห่งหนึ่ง.” วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2552.

อำพร อัครวโรจนกุลชัย. (2554). “ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน สอนภาษาจีน.” วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ 1, ฉบับที่ 2 เดือนมกราคม - มิถุนายน 2554 : 37-55.

Christopher Steel and Elizabeth Craig. “Reworking Industrial Models, Exploring Contemporary Ideas, And Fostering Teacher Leadership.” *Phi Delta Kappan* 87, 9. May 2006.

Herbert, J., “Development of a Life Quality Inventory,” *Dissertation Abstracts International* 5, 3 (1974): 34-40.

Loren B. Jung, “Decision Making of Superintendents of School: A Study of the Relationship of Factors Involved with Choice Made,” *Dissertation Abstracts International* 30, 7 (January 1970): 262-A.

Walton, Richard E. “Improving the Quality of Work Life.” *Harvard Business Review* 27, 3 (May-June 1974): 12.